Варненско Археологическо Дружество.

Сражението при Варна

Въ 1444 г.

(Съ 3 картини).

Печатница „ЗОРА“ — Варна.
1908.

ПОЗИВЪ

за събиране помощи за фонда за издигане паметникъ на Владислава Варненчикъ.

Слѣдъ разбиването воюващата югославянска ратъ при Косово поле (1389 г.) отъ турцитѣ, подъ прѣдводителството на Мурада I, който и биде убитъ тукъ въ шатрата си отъ сръбски воинъ, почти цѣлиятъ Балкански полуостровъ подпадна подъ турското владичество. Тогава стана, слѣдователно и окончателното завоюване на България (1393 г.). Слѣдъ това сждбоносно за южнитѣ славяне събитие, немислимо бѣше вече сами да правятъ опити за своето освобождаване отъ силния и жестокъ султанъ, който ги държеше въ непосилно тежко робство, слѣдъ като разсипа цвѣтущи градове, изби и заточи славянскитѣ войводи и боляри, срути или прѣобърна въ джамии християнскитѣ храмове. И на нещастнитѣ южни славяни: българи, сърби и др. не остана друго, освѣнъ потайно, съ очи обърнати къмъ християнския западъ, да хранятъ болезнена надежда, дано се умилостиви Господь и имъ изпрати отъ тамъ избавление. И тая надежда не прѣставаше да се поддържа въ тѣхнитѣ сърдца отъ кръстоноснитѣ походи, които западъ повдигаше противъ турцитѣ, походи, които се свършваха съ поражение на християнскитѣ войски отъ турцитѣ — обстоятелство, което правѣше нещастниятъ българинъ, сър-

бинъ и др. да се обзематъ сѣ отъ по-безисходно и по-безисходно отчаяние. Отъ тѣзи освободителни походи заслужава да се споменатъ: походътъ на Сигизмунда Люксенбурски, Маджарски краль, който се свърши съ разбиването на християнитѣ при Никополъ (въ 1396 г.) и двата похода на маджари и поляци, прѣдводителствувани отъ младия и храбъръ полски краль Владиславъ Ягело (наречень Варненчикъ) въ 1443 и 1444 г. Първиятъ походъ се свършилъ съ разбиването на турцитѣ при Златица, Нишъ и др., а вториятъ — съ разбиването на християнитѣ при Варна — 10 ноември 1444 г. Въ това послѣдне сражение на християнитѣ поляци и маджари, подпомагани отъ българитѣ, Владиславъ, увлѣченъ отъ геройския подвигъ да бѫде въ първитѣ редове на битката, за да насърдчава християнитѣ-ратници, бива забѣлѣзанъ отъ еничеритѣ, заобиколенъ и убитъ, тукъ, въ околностьта на Варна.

Почитаеми Господине,

Въ околностьта на Варна, на 10 ноември 1444 г., слѣдователно, е станалъ послѣдниятъ опитъ за изгонването на турцитѣ отъ Европа отъ западното християнско войнство подъ прѣдводителството на полския младъ и храбъръ краль Владиславъ Ягело, наречень за това още Варненчикъ, който и геройски намѣрилъ своята смъртъ тука. Въ този моментъ, когато маджаритѣ и поляцитѣ се готвятъ да събиратъ помощи и разискватъ какъ по-бѣлѣжито да се увѣковѣчи паметьта на този славенъ человѣколюбивъ и храбъръ краль, на варненския гражданинъ, та и въобще на българина

се налага обязаность да засвидѣтелствуватъ своята признателность къмъ този нещастенъ царь-герой, който се е жертвувалъ и за освобождението на българитѣ отъ турцитѣ, като се увѣковѣчи както паметьта на неговото освободително дѣло, така и лично неговия геройски подвигъ съ подобаващъ вещественъ паметникъ, издигнатъ на мѣстото, дѣто е падналъ убитъ въ сражението съ турцитѣ. Да одѣйстви този актъ на признателность отстрана както на варненския гражданинъ, така сѫщо и на българския народъ, си вмени въ обязаность Варненското Археологическо Дружество, което, за да се образува фондъ за тая цѣль, честь има да Ви помоли, почитаеми господине, да спомогнете и Вие съ пожертвуване и отъ Ваша страна, споредъ колкото ще да Ви бѫде възможно. И най-малкитѣ вноски се приематъ съ благодарность. Имената на пожертвователитѣ, както и размѣритѣ на внесенитѣ отъ тѣхъ суми, ще бѫдатъ публикувани въ годишния отчетъ на дружеството.

Отъ Настоятелството
на
Варненското Археологическо
Дружество.